

**Plan mot diskriminering och kränkande behandling
2016/2017**

Rotskärsskolan F-5, särskolan och Rotskärs fritidshem

Innehåll

Skolans mål och vision.....	3
Så säger lagen.....	3
Ansvarsfördelning.....	3
Rektor	3
Pedagoger och annan personal.....	4
Elever	4
Processbeskrivning	4
Kartläggning, nuläge och utvecklingsområden	5
Främjande	5
Förebyggande.....	6
Fritidshemmet.....	6
Åtgärder vid akuta situationer	7
Uppföljning och utvärdering	8
Upptäcka	8
Utreda.....	8
BILAGA 1.....	9
BILAGA 2.....	10

I planen menas med skolan både skola, förskoleklass, särskola och fritidshem. Skolans likabehandlingsgrupp benämns med förkortningen LBG. Likabehandlingsgruppen består av lärare, fritidspersonal och elevassistent.

Skolans mål och vision

Rotskärsskolan F-5 och särskolan ska präglas av respekt för människors olikheter. Skolan ska vara en plats där **alla**, både elever och personal, har rätt att bli bemötta med respekt.

Skolan ska vara en trygg lärandemiljö samt arbetsplats. Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola.

Så säger lagen

Vilket arbete skolan ska driva mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (se bilaga 2) regleras av lagstiftningen i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av läroplanen, Lgr 11.

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering av elever på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder. Lagen säger också att skolan måste arbeta förebyggande för att diskriminering inte ska uppstå.

I Lgr 11 står skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ingen ska utsättas för det i skolan. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Ansvarsfördelning

Rektor

- Ska se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i skolan.
- Ska se till att årligen upprätta, utvärdera och revidera en plan mot kränkningar och en plan mot diskriminering i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare. Dessa två planer sammanförs i en Likabehandlingsplan.
- Ansvarar för att planen förankras hos vårdnadshavare genom skriftlig information till hemmet och att planen finns tillgänglig på skolans hemsida.
- Ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt motverka kränkande behandling och diskriminering.
- Ska se till att utredning görs och åtgärder vidtas om skolan får kännedom att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer.

Rektor ska även:

se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits. Rektor ska också kontakta andra myndigheter vid behov.

Pedagoger och annan personal

- Ska följa skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering.
- Ska förankra planen hos elever och föräldrar vid terminsstart. Förankringsprocessen fortlöper vid föräldramöten, i utvecklingssamtal och vid samråd.
- Ska genomföra enkätundersökning bland eleverna angående trivseln på skolan.
- Ska reflektera och ifrågasätta de normer och värderingar som förmedlas genom undervisningen och i kontakten med eleverna samt sträva efter likabehandling.
- Ska vidta åtgärder då diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling förekommer.
- Dokumentera misstänkt anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas.
- Bevaka att uppföljning sker vid utredda fall av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt.
- LBG och elevrådet går igenom handlingsplanen. Synpunkter noteras.

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att

- Bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt.
- Påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan.

Processbeskrivning

För att ta fram en likabehandlingsplan som uppfyller de krav som ställs av lagstiftaren, där de olika delarna diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ingår har följande process valts.

De två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) sammanförs i ett dokument.

Enkätundersökning genomförs av LBG. Syftet med denna är att kartlägga situationen vad gäller trivsel och kränkande behandling.

Ordningsregler diskuteras och upprättas.

Elever och vårdnadshavare informeras om skolans likabehandlingsplan.

Elever och vårdnadshavare informeras om skolans IT-användarpolicy.

Ledning och personal organiserar verksamheten så att trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling förhindras.

Fritidshemmet har ett nära samarbete med skolan. Personalen på fritids arbetar både i skolan och på fritids. De har därmed fördelen att se eleverna under hela dagen och se helheten.

Handlingsplanen utvärderas årligen.

Elevhälsoteam (rektor, skolsköterska, kurator och specialpedagog) har regelbundna träffar där bl. a åtgärder diskuteras.

Varje termin görs en kartläggning av vilken typ av kränkningar och hur många kränkningar som förekommit. Detta redovisas i ledningsgruppen på skolan.

En gång/år redovisas den sammanställda kartläggningen för skolorna för Utbildnings- och Omsorgsnämnden.

Kartläggning, nuläge och utvecklingsområden

Kartläggning i klasserna visar att de allra flesta elever trivs bra eller mycket bra på skolan. Eleverna är överlag lugna och trygga men det finns några få elever som ibland känner sig retade eller rädda. Det finns några ställen på skolgården där konflikter lättare uppstår, skogen och kingplanen. En del elever upplever att det används grova ord och svordomar. Ca 85 % av eleverna svara att det är arbetsro på lektionerna.

De områden skolan väljer att fokusera på, är fortsatt arbete med:

- Elevers möjlighet att vara som de vill, utan att diskrimineras, trakasseras eller på annat sätt behandlas kränkande.
- ovårdat språk/dålig attityd mellan elev och elev, mellan elev och vuxen.
- Att alla elever ska känna sig trygga på skolan

Främjande

Främjande arbete är en naturlig del i det vardagliga arbetet och syftar till att förstärka respekten för allas lika värde.

- All personal ska vara förebilder i arbetet med att främja likabehandling.
- Elevernas positiva beteenden och handlingar förstärks och uppmuntras. Icke verbala signaler, positiv uppmärksamhet och belöningar för progression på storsamlingar är exempel på metoder.
- Klassråd, där trygghet och trivsel diskuteras.
- Elevråd där läget i klasserna och trygghet tas upp.
- Fritidshemsråd
- Gemensamma aktiviteter för hela skolan inklusive särskolan, t ex skoljogg, storsamlingar, läsdagar, jul- och sommaravslutning
- Gemensamma ordningsregler kompletterade med bildstöd som går igenom varje läsår.
- Faddersystem F-5.
- Särskolans elever har alltid stöd av personal.

Förebyggande

På Rotskärsskolan är det förebyggande arbetet mot kränkande behandling långsiktigt och omfattar såväl individ- som grupp- och skolnivå.

- Konkret genomgång av planen samt åtgärdstrappan (se bilaga 1) med eleverna vid terminsstart. Klasslärare är ansvarig.
- Eleverna får information om vart de kan vända sig för att få stöd.
- Trygghet och trivsel är en återkommande punkt vid utvecklingssamtalen.
- Fortsatt utökning av antalet rastvärdar. Fler vuxna finns ute med eleverna under rasterna för att skapa trygghet och förbygga konflikter.
- Organiserade rastlekar
- Lågaffektivt förhållningssätt
- Vi arbetar för nolltolerans mot kränkningar, ovårdat språk och dålig attityd genom att vuxna alltid reagerar då de hör och ser olämpligt beteende.
- Vuxennärvaro vid omklädningsrummen före och efter idrottslektionerna.
- ”Likabehandlingsgruppen” (personal) träffas regelbundet. Det aktuella läget på skolan samt eventuella åtgärder diskuteras.
- Elevhälsoteam (rektor, skolsköterska, kurator och specialpedagog) har en inbokad träff varje vecka samt extra träffar beroende på behov, där bl.a. åtgärder diskuteras.
- Värdegrundsfrågor diskuteras med eleverna, t ex allas ansvar, rätten att vara olika och att känna samhörighet.
- Värdegrundsdag med arbete i faddergrupperna

Fritidshemmet

- Fritidshemmet följer handlingsplanen. LBG och rektor kontaktas alltid vid misstanke om mobbning och kränkningar.
- Fritidshemmets verksamhet består av både planerade vuxenledda aktiviteter och fri lek. Båda aktiviteterna främjar, på olika sätt, barnens sociala kompetens.
- Fritidshemmets personal hjälper barnen att lösa konflikter om det behövs. Konflikterna kan lösas ”här och nu” och inte sedan.
- Vid all lek, både ute och inne, finns alltid vuxna bland barnen. Personalen rör sig på alla platser där barnen leker för att få en överblick och för att se till att alla som vill, har någon att leka med.
- På fritidssamlingar pratar personal och barn ofta om hur man kan göra för att vara en bra kamrat och ger tips på bra beteenden och lösningar. Ibland har barnen saker de vill ta upp och då diskuterar man kring detta.
- De vuxna är goda förebilder.
- På fritids är personalen noga med att hälsa på barnen när de kommer och när de går hem.
- På fritidshemsrådet diskuteras aktiviteter, trygghet och förhållningssätt.
- Särskolan har eget fritidshem men samarbetar med Rotskärsskolans fritidshem. Särskolans elever deltar i de aktiviteter som passar dem.

Åtgärder vid akuta situationer

Om en elev utsätts för trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en annan elev följs nedanstående plan:

1. Den vuxne som upptäcker kränkningar skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas elevansvarig. Händelsen dokumenteras av elevansvarig.
2. Elevansvarig ansvarar för att samtal förs med den som utsatts för kränkningen för att klargöra vad som hänt och om det hänt tidigare. Förklara att kränkningar ej får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta enligt åtgärdstrappan. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare, men klargör även att eleven genast ska prata med elevansvarig om något händer innan dess. Dokumentera samtalet.
3. Elevansvarig ansvarar för att samtal sedan förs med den/de som utfört kränkningen, om flera personer deltagit talar de vuxna med dem en och en. Förklara att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. Gör upp en plan för hur detta ska gå till. Bestäm en tid för uppföljning ca en vecka senare. Dokumentera samtalet.
4. Elevansvarig kontaktar inblandade elevers föräldrar och berättar om vad som hänt och vad som nu beslutats. Dokumentera samtalen.
5. Meddela rektor vad som skett och vad som gjorts.
6. Eleverna hålls under uppsikt.
7. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 2 och 3. Därefter kontaktas föräldrarna för att delges information om hur det gått. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt. Dokumentera samtalen.
8. Om kränkningarna eller trakasserier fortsätter, ser rektor till att en utredning blir gjord och avgör vilka åtgärder som sätts in.
9. Om kränkningarna eller trakasserier inte upphört kallas de elever som utfört gärningen tillsammans med vårdnadshavare, representant från likabehandlingsgruppen samt elevansvarig till förstärkt utvecklingssamtal. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Samtalet dokumenteras.
10. Hjälper inte denna handlingsplan går ärendet vidare till en elevkonferens och samtliga berörda kallas till rektor. Protokoll skrivs och åtgärdsprogram upprättas.
11. Om kränkningarna eller trakasserier ändå inte upphört vidtas ytterligare åtgärder, t.ex. kontakt med resursgrupp och myndigheter som socialtjänst eller polis.

Om en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

1. Händelsen anmäls till rektor.
2. Vårdnadshavare informeras.
3. Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentering görs.
4. Rektor följer upp ärendet med eleven och hans/hennes föräldrar.
5. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och samtalar om hur undervisningen med berörd elev fungerar.
6. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med skolchef.

Uppföljning och utvärdering

1. Varje läsår görs en ny kartläggning av trivsel och problemområden. Detta sker i samtliga klasser och under lektionstid.
2. Resultatet av kartläggningen presenteras för elever, personal och vårdnadshavare exempelvis på skolans samråd och föräldramöten.
3. En ny likabehandlingsplan upprättas årligen i enlighet med lag. Åtgärdsförslag formuleras utefter kartläggningen av trivsel och problemområden.

Upptäcka

För att kunna utforma relevanta åtgärder måste skolan få kännedom om förekomsten av kränkande behandling. Detta sker bland annat genom:

- Kartläggning via trivselenkät. Frågor om trygghet och trivsel lyfts. Klasslärare har ansvar för att eleverna fyller i enkäten. Sammanställning av svaren ligger till grund för eventuella åtgärder som personalgruppen arbetar fram.
- Att all personal som upptäcker eller misstänker kränkande behandling måste anmäla detta till rektor.
- Frågor om förekomsten av kränkande behandling utgör en återkommande punkt vid arbetslagsträffar samt under personalmöten.
- Frågor om trivsel och trygghet utgör en återkommande punkt under utvecklingssamtalen.
- Klassråd (trivsel, trygghet, ordningsregler och förhållningssätt diskuteras)
- Elevråd (trivsel, trygghet, ordningsregler och förhållningssätt diskuteras)
- Att schemalagda rastvärdar finns ute bland eleverna under raster.
- Att skolsköterskan har regelbundna hälsosamtal med eleverna.

Utreda

Anmälan kan komma från den som har blivit kränkt eller någon som har blivit vittne till eller hört talas om en kränkning. Signal om kränkning kan även komma från förälder. Alla anmälningar tas på allvar och de kan vara muntliga eller skriftliga. Utredningen skall alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. När någon personal inom skolan får besked/anmälan om misstänkt kränkning kontaktas rektor och elevansvarig. En kartläggning görs runt det aktuella ärendet samt åtgärder sätts in i form av t ex observationer. Samtal genomförs med de berörda och uppföljningssamtal görs tills problemet är löst. Dokumentation sker. Om problemet kvarstår trots insatser och åtgärder går ärendet vidare enligt åtgärdstrappan: elevhälsoteam, elevkonferens, social- eller polisanmälan.

1. Förebyggande arbete gemensamma aktiviteter, faddersystem mm.

2. Upptäcka – All personal säger till!

3. Utreda och åtgärda: Information till rektor och elevansvarig, samtal med berörda, föräldrakontakt, dokumentation, "Likabehandlingsgruppen".

4. Förstärkt utvecklingssamtal

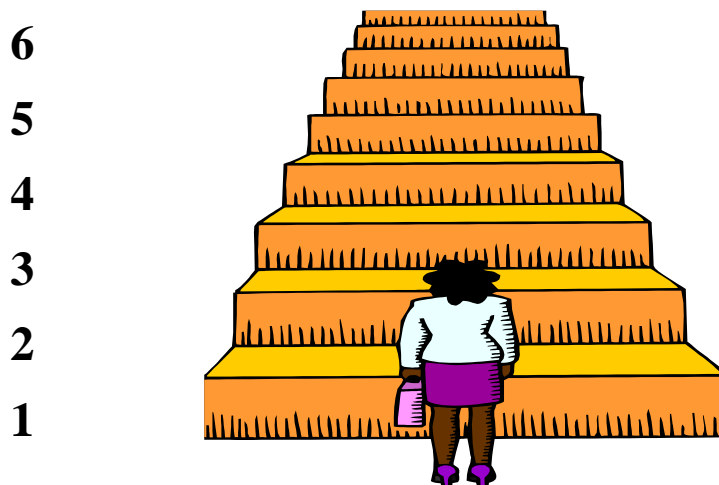

5. Elevkonferens

6. **Samhället:** Skolchef, polisanmälan/socialtjänstanmälan.

BILAGA 1

Åtgärdstrappa

1. **Förebyggande arbete:** gemensamma aktiviteter, faddersystem rastvärdar mm.
2. **Upptäcka** – All personal säger till!
3. **Utreda och åtgärda:** Information till elevansvarig, samtal med berörda, föräldrakontakt, dokumentation, Likabehandlingsgruppen.
4. **Elevvårdsteam**
5. **Elevvårdskonferens**
6. **Samhället:** Skolchef, polisanmälan/socialtjänstanmälan.

BILAGA 2

Definitioner och begrepp

I skollagen samt läroplanerna används begreppet ”kränkande behandling” som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Mobbning är exempel på en form av kränkning som nämns i skollagen. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Kränkningar kan vara:

- **verbala** (ex, att bli hotad eller bli kallad för bög/hora)
- **fysiska** (ex, att bli utsatt för slag eller knuffar)
- **psykosociala** (ex, att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- **diskriminering** (ex, utifrån kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning och funktionshinder)
Direkt diskriminering - en elev får inte missgynnas genom särbehandling pga. någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar) **Indirekt diskriminering** -en elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler tillämpas så att de i praktiken får diskriminerande effekt.
- **text- och bildburna** (ex, brev, lappar, klotter, e-post, sms och mms)
- **sexuella trakasserier** (grundande på kön eller anspelar på sexualitet)
- **rasism** (uppfattning om den egna folkgruppens överlägsenhet och utifrån detta ses vissa folkgrupper som mindre värda)
- **främlingsfientlighet** (avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska/kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika)
- **homofobi** (avser motvilja mot och förakt för homo- eller bisexualitet)